

Examen VSBO TKL

2024

tijdvak 1
maandag 6 mei
07.30 - 10.00 uur

Nederlands

Naam kandidaat _____ Kandidaatnummer _____

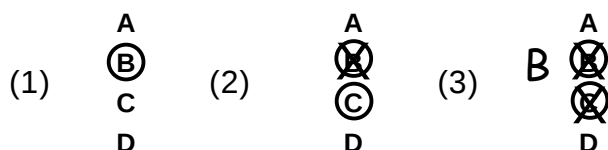
Beantwoord alle vragen in dit opgavenboekje.

Bij dit examen hoort een bijlage.

Dit examen bestaat uit 38 vragen.
Voor dit examen zijn maximaal 51 punten te behalen.
Voor elk vraagnummer staat hoeveel punten met een goed antwoord behaald kunnen worden.

Meerkeuzevragen

- Omcirkel de letter van het goede antwoord (voorbeeld 1).
- Geef verbeteringen aan volgens voorbeeld 2 of 3.

Beantwoord alle open vragen in het Nederlands.

Tekst 1 Tot wanneer mag je iemand gelukkig nieuwjaar wensen?

- 1p 1 Waarom staat 'gelukkig nieuwjaar!' in alinea 1 tussen aanhalingstekens?

.....

- 4p 2 In alinea 3 staan drie open plekken met letters waar signaalwoorden moeten staan. Deze woorden geven de verbanden tussen de zinnen aan. Hieronder staan vier woorden, op alfabetische volgorde. Er staat ook een rij termen (op alfabetische volgorde) die aangeven van welk verband er sprake is.

Signaalwoorden: Daardoor – Daarna – Maar – Zo

Verbanden: doel – oorzaak – opsomming – overeenkomst –
 tegenstelling – tijd – voorbeeld – voorwaarde

→ Noteer in de tabel achter elke letter van de open plek welk signaalwoord daar moet staan en welk verband hiermee aangeduid wordt. *Let op, je moet steeds een andere signaalwoord en ander verband kiezen en er staan meer opties dan je nodig hebt!*

plaats	signaalwoord	verband
W		
X		
Y		

- 2p 3 De titel is 'Tot wanneer mag je iemand gelukkig nieuwjaar wensen?'
→ Welke drie opties worden in alinea 3 genoemd als antwoord op deze vraag?

De richtlijn is tot en met

of

of

- 2p 4 Geef hieronder achter elke bewering aan of dit wel of niet van toepassing is op de slotalinea (alinea 4) van deze tekst. *Doe dit met kruisjes (X).*

Alinea 4 ...	wel	niet
- trekt bepaalde conclusies.		
- waarschuwt de lezers.		
- zet de lezers aan tot handelen.		

Tekst 2 In en uit de bek van een walvis

- 2p 5 Dit voorval vond plaats op 11 juni 2021.
→ Leg uit hoe we dat weten.

.....
.....

- 2p 6 Een tekst kan op verschillende manieren ingeleid worden, bijvoorbeeld door:

- 1 de aanleiding voor het schrijven van de tekst te noemen.
- 2 de nieuwste inzichten uit recent onderzoek te noemen.
- 3 een deskundig persoon het onderwerp te laten introduceren.
- 4 een korte samenvatting vooraf te geven.
- 5 een kritisch standpunt aan te geven.

→ Noteer de nummers van de twee manieren die in alinea 1 gebruikt worden.

.....

- 1p 7 In alinea 2 staat: '*... schrijft Michael Packard (56) op sociale media.*'
→ Noteer de naam van het sociale medium waarop Packard geschreven heeft.

.....

- 1p 8 In alinea 4 staat: '*... het lichaam van zijn collega uitspuugde.*'
→ In welke alinea wordt verklaard waarom de bultrugwalvis het lichaam uitspuugde? *Noteer het alineanummer.*

.....

- 1p 9 Alinea 6 begint met: '*Mensen staan bij bultruggen niet op het menu...*'
→ Wat wordt met deze zin bedoeld?
Maak als antwoord de volgende zin af met maximaal 5 woorden:

Deze zin betekent dat bultruggen

.....

- 1p 10 Welk woord past het beste op de open plaats met de letter **X** in alinea 6?
A anders
B groots
C kleins
D lekkers

- 1p 11 Welk woord past het beste op de open plaats met de letter **Y** in alinea 6?
A aandacht
B ruimte
C voedsel
D vrijheid

- 2p 12 Kruis hieronder achter elke bewering over alinea 6 aan of deze juist of onjuist is.

Alinea 6 bevat een ...	juist	onjuist
- advies.		
- conclusie.		
- nieuw gegeven.		
- voorbeeld.		

- 1p 13 De ondertitel van het artikel is: *'Amerikaanse kreeftenvisser zegt te zijn opgeslokt en uitgespuugd door walvis.'*
Waarom staat er *'zegt te zijn opgeslokt'*?
A De schrijver van de tekst gelooft het niet.
B Er is geen bewijs voor de gebeurtenis.
C Het is niet echt op die manier gebeurd.
D Iemand heeft dit aan de visser verteld.

- 1p 14 Bekijk de afbeelding hiernaast.
→ Bij welke alinea past deze afbeelding het beste?
Noteer het alineanummer.

.....

Tekst 3 Pichiri.cw doorbreekt taboe op hebben van geldprobleem

- 2p 15 De eerste alinea van dit artikel is de inleiding.
→ Kruis hieronder achter elke bewering over alinea 1 aan of deze juist of onjuist is.

Alinea 1 ...	juist	onjuist
- noemt de aanleiding voor het schrijven van het artikel.		
- noemt het onderwerp van het artikel.		
- geeft de conclusie van het artikel vooraf.		

- 1p 16 Welke tegenstelling komt aan de orde in alinea 1?
A inkomensverlaging – kostenverhoging
B loonsverlaging – loonsverhoging
C werkloosheid – werkgelegenheid

1p 17 Welk tussenkopje dekt het beste de inhoud van alinea 3 en 4?

- A Controle
- B Moeilijk
- C Samen
- D Toekomst

1p 18 Wat is de functie van alinea 4?

Alinea 4

- A geeft een advies.
- B geeft een uitleg.
- C is een samenvatting.
- D noemt een voorwaarde.

1p 19 In alinea 5 staat: '*... ben ik begonnen mijn eigen verhaal te vertellen ...*'

→ In welke andere alinea staat ook dat Sharon Lieuw-Sjong over haar eigen persoonlijke situatie vertelt? Noteer het alineanummer.

.....

In alinea 5 staan twee woorden onderstreept. Dat zijn de signaalwoorden die de verbanden tussen de zinnen aangeven.

1p 20 Welk verband wordt hier aangeduid door het gebruik van 'Daarnaast'?

- A opsomming
- B overeenkomst
- C tegenstelling
- D voorwaarde

1p 21 Welk verband wordt hier aangeduid door het gebruik van 'Vandaar'?

- A doel
- B gevolg
- C reden
- D voorbeeld

- 2p 22 Welke twee benamingen worden in de tekst gebruikt om aan te geven wat het beroep van Sharon Lieuw-Sjong is? *Noteer die benamingen.*

1

2

- 1p 23 De schrijver vertelt dat Sharon zich niet schaamt om over geld te praten. De schrijver gebruikt hiervoor een uitdrukking.
→ Citeer de zin waarin dit staat.

.....

.....

- 2p 24 Dit artikel komt uit een krant. Hieronder staat een aantal krantenrubrieken.

krantenrubrieken

- 1 mens en maatschappij
- 2 mens en media
- 3 mens en economie
- 4 mens en politiek
- 5 mens en techniek

→ Noteer de nummers van de krantenrubrieken waar dit artikel in zou passen.

.....

- 1p 25 Wat is de toon van deze tekst?
- A afstandelijk
 - B betrokken
 - C humoristisch
 - D ironisch
 - E relativerend

- 1p 26 Een schrijver kan voor het schrijven van een tekst gebruikmaken van:
- 1 feiten
 - 2 zijn eigen mening
 - 3 mening van anderen

Waarvan is bij dit artikel gebruikgemaakt?

- A alleen 1
B alleen 1 en 2
C alleen 1 en 3
D 1, 2 en 3

Tekst 4 Bescherming ecosysteem kustgebied El Salvador

- 2p 27 De eerste alinea van de tekst is de inleiding.
→ Kruis hieronder achter elke bewering over alinea 1 aan of deze juist of onjuist is.

Alinea 1 ...	juist	onjuist
- noemt de directe aanleiding voor het schrijven van de tekst.		
- noemt het onderwerp van de tekst.		
- vat de hoofdgedachte van de tekst kort samen.		

- 1p 28 In alinea 1 staat '*... de natuurlijke hulpbronnen niet verder uit te buiten*'.
In alinea 2 wordt ongeveer ditzelfde gezegd in andere woorden.
→ Citeer dat zinsgedeelte (maximaal 10 woorden).

.....

- 1p 29 De titel van de tekst is: '*Bescherming ecosysteem kustgebied El Salvador*'.
In de tekst staat een zin die twee voorbeelden bevat van wat men doet om dit te bereiken.
→ Citeer de eerste twee en de laatste twee woorden van die zin.

.....

- 1p 30 Wat wordt in alinea 4 gezegd over de Gliricidiabomen?
- A Die worden gebruikt om milieuvriendelijke fornuizen van te maken.
 - B Die worden gebruikt voor brandhout in plaats van mangroven.
 - C Die worden tegen kappen beschermd met 'levende hekken'.
 - D Die zorgen ervoor dat dieren niet bij de mangroven kunnen komen.

- 1p 31 Lees de ondertitel van de tekst (*'Met ecologische ... in El Salvador'*). Welke twee voordelen heeft het gebruik van de ecologische ovens?

1

2

- 1p 32 Wat is het verband tussen alinea 7 en 8?

Alinea 8

- A is een uitwerking van wat genoemd is in alinea 7.
- B noemt de oplossingen bij het probleem uit alinea 7.
- C vormt een opsomming samen met alinea 7.
- D vormt een tegenstelling met de inhoud van alinea 7.

- 2p 33 Een afbeelding bij een tekst kan verschillende functies hebben.
→ Kruis hieronder bij elke functie aan of het wel of niet een functie is van de afbeeldingen bij deze tekst.

De afbeeldingen ...	wel	niet
- helpen de lezer de informatie beter te begrijpen.		
- voegen inhoudelijk iets nieuws toe aan de tekst.		
- moeten de aandacht van de lezer trekken.		
- zijn nodig om de inhoud van de tekst te kunnen begrijpen.		

- 1p 34 Een schrijver kan voor het schrijven van een tekst gebruikmaken van:

- 1 feiten
- 2 zijn eigen mening
- 3 meningen van anderen

Waarvan is bij dit artikel gebruikgemaakt?

- A alleen 1
- B alleen 1 en 2
- C alleen 1 en 3
- D 1, 2 en 3

Tekst 5 Stripverhaal Dagobert Duck

- 1p 35 Oom Dagobert en barones Roodschild zitten aan een diner bij een bijeenkomst van de Biljonairsclub.

→ Wat is het doel van deze bijeenkomst?

.....
.....

- 1p 36 Wat vindt de barones het best aan het diner?

.....

- 1p 37 Dagobert en barones Roodschild bespreken hun plannetje op plaatje 2. Waaruit blijkt dat dit een geheim plannetje is?

.....

- 1p 38 In het laatste plaatje mist de tekst van de voorzitter van de Biljonairsclub. Welke zin past daar het beste?

- A Oef, wat een geluk dat we de inzameling al gehouden hadden voor de barones ziek werd en door Dagobert thuis gebracht moest worden!
- B Pfft..., ik ben blij dat Dagobert de zieke barones Roodschild deze keer net op tijd veilig naar huis kon brengen!
- C Zucht..., net als de afgelopen jaren, wordt de barones vlak voor de inzameling zogenaamd ziek en gaan Dagobert en zij er vandoor!